

Petrol Üzenine Oynanan Oyunlar

Türkiye Petrol Derneği Genel Başkanlığından T.P.A.O.'nun petrol konusundaki tutumunu yeren bir basın bildirisini metni almış bulunuyoruz. Bu bildiriye sizlere sunuyoruz :

Sayın Basın Mensupları,

Temel iktisadî kuruluşlarımızda, ekonomik hayatımızın her dalında, yeraltı zenginliklerimizde yabancı güdüm ve etkisinin yoğunlaştığı; bu nedenle tam bağımsızlıktan uzak bir çizgiye düşen Türkiye'mizde son günlerde millî petrolümüz üzerine yeni bir takım oyunlar oynanmaktadır .

Bir süreden beri Batman, Mersin, İzmir ve İstanbul'da yapmış olduğumuz tetkik ve incelemelerle bu oyunların iç yüzünü ortaya çıkarmış bulunuyoruz.

T.P.A.O. nun yabancı şirketlerle işbirliği yapan yöneticilerinin haince tezgâhları bu oyunların belgelerini sayın basın mensupları vasıtasıyla kamu oyuna açıklamayı zorunlu bulduk.

Bugün ülkemizde petrol üretimini Shell, Mobil Ersan ve Türkiye Petroleri yapmaktadır. Bu şirketlerden yalnız Türkiye Petrollerinde Devlet iştiraki vardır. Ersan ise yerli bir şirket olup diğerleri yabancıdır.

1968 yılında tüketim ve pazarlamayı Petrol Ofise bırakarak yalnız üretim alanında faaliyet gösteren T.P.A.O. yöneticileri yabancı şirketlerin emellerine vasıta olmak üzere oynanan oyunun baş ipliklerini paylaşmaktadırlar. % 51 hissesi Devlete ait bir kuruluşun başındaki bu takunyalı zevat Devlet hazinesinin milyonlarını fütursuzca Amerikan Golf Şirketiyle birlikte harcamaktadır. Biz burada T.P.A.O. nun son aylarda girdiği 2 skandal ve maceradan bahsedeceğiz.

Bunlardan birincisi; Akdenizin sularına gömülen 200 milyon liranın hikâyesidir. Hatırlanacağı üzere T.P.A.O., Amerikan Golf Şirketi ile birlikte ortak olarak Mersin ve İskenderun edvarında Akdenizde deniz sondajlarına başlamış basma sansasyon mahiyetinde petrol buluyoruz diye haber vermişti. Yabancılarla olan bu ortaklığında arama işlemleri fiyasko ile neticelenmiştir. Akdenizde 200 milyon harcıyarak üç kuyu açmış üçünde de tuzlu su bulunmuştur. Türk Petrol Mühendislerinin bütün uyarılarına rağmen hâlâ arama macerasına devam etmekte ısrar eden tabanı takunyalı Genel Müdür bu nedenle millî ekonomimize en büyük ihaneti yapmıştır.

ikinci serüven ise Fırat I kuyusuna ait skandaldır. 1968 yılının Fırat nehri kenarında T.P.A.O. bir sondaj yapar. Fırat I. kuyusu olarak adlandırılan tıfıl aramada kuyu 2268 metre derinliğe iner. Bu arada petrol ve su karışık çıkar. Bir lâubalilik yüzünden kaçınıcı metrede petrole rastlandığını tesbit edemiyorlar.

Bu kuyuya 6 milyon liraya yakın masraf yapıldıktan sonra içinde bazı âletler de bırakılmak üzere petrol yoktur kaydıyla betonlanıyor. 39 sayfadan ibaret Fırat I. kuyusuna ait kronolojik kuyu raporu, jeoloji raporu, haftalık kuyu jeoloji raporu elimizdedir. Bu raporda olay inceliğiyle anlatılıyor. T.P.A.O. bu şekilde 6 milyon liranı toprağa gömdükten sonra sahayı 1 Km. yakınında aynı sahada 5 nci kuyu açan Shell şirketine terkeder. Shell de petrol yoktur kaydıyla terk edilen kuyunun yakınında açtığı 5 kuyudan günde 2000 varil ham petrol elde eder.

Bu ikinci olaydan çıkardığımız netice şudur. T.P.A.O. millîlik vasfını kaybetmiş, yabancı şirketlerle işbirliği yapmanın neticesi üretim gücünün gayesinden uzaklaşmıştır. Kasıtlı olarak petrol aramalarını durdurmuş, Anadolu halkı üzerinde yabancı, şirketlerin ötedenberi oynadığı oyunu oynamaktadır. Nitekim Petrol Dairesinin resmî istatistiklerinde 1969 yılında Shell'in 1 milyon 830 bin ton üretimine karşılık T.P.A.O. 1 milyon 110 bin ton petrol üretmiştir. Yine aynı dairenin istatistiklerinde Türkiye petrolleri 1957 yılında Türkiye üretiminin % 100'ünü yaparken 1969 yılında ancak yüzde 31'ni yapabilmıştır. Bu da T.P.A.O. nun 10 sene sonra üretim güdünün sıfıra düşeceğini belirler.

TÜKETİM ve OYNANAN OYUN : Basiretsiz ve işbirlikçi yöneticilerinin ısrarlı gayrimillî tutumları yüzünden millî kuruluş hüviyetini kaybeden T.P.A.O. nun Shell ve Mobil ile birlikte pazarlamada yürüttüğü taktik ve tertipler yüz kızartıcıdır.

T.P.A.O. 1968 yılında petrol satış istasyonlarını Petrol Ofise devretmiştir. O günden sonrada tüketimi millî kuruluş olarak yabancı petrol şirketlerinin karşısında yalnız Petrol Ofisi yapmaktadır. Yani Türkiye'nin 6,5 milyon ton tüketimini, Devlet ve millî kuruluşumuz Petrol Ofisi, yabancı şirketlerden, Türk Petrol, Mobil, British Petrolleri ve Shell yapmaktadır.

1968 -1969 da Petrol Ofisin çatışmalarına hız vermesi ve 1969 yıtada Türkiye'nin ekicisini tehdit eden akaryakıt sıkıntısı karşısında Ofisin tedbirli davranıp ülke ihtiyacını zamanında kar-

şılması yabancı şirket bayilerinin dikkatini çekmişti. O günden sonrada Shell ve Mobilden bir çok bayi Petrol Ofise müracaat ederek. Ofise geleceklerini bildirmişlerdi Petrol Ofis Genel Müdürlüğü aktif bir pazarlama politikasını gütmüş., yabancı şirket bayilerinden 20 kişiyi bünyesine almaya muvaffak olmuştu. Petrol Ofisin pazarlamada bu denli ilerlemesi yabancı şirketleri kızdırmıştır. Ancak yabancı petrol şirketleri gerek millî hislerden dolayı ve gerekse derneğimizin bir baskı grubu durumuna gelişi nedeniyle Petrol Ofisin karşısına direkt olarak çıkmamışlar; Petrol Ofisini boy hedefi alıp ortadan kaldırmayı plânlamayı da ihmal etmemişlerdir. Bu nedenle yukarıda anlatığımız skandalist ve işbirlikçi ortaklara Türkiye" Petrolleri Genel Müdürlüğünü emellerine vasıta kılanışlardır.

İşte oynanan oyunda ibudur.

Oyunun tezgâhlayıcıları. üretim gücünü kendilerine peşkeş çeken tabanı takunyalarını' bu işte kullanıp Türkiye petrollerini pazarlamaya sokmak için ikna etmişlerdir.

Bu hususta en büyük zorlukta Petrol Ofisin elinde bulunan istasyonları geri almaktır. Bunu sağlamak İçin T.P.A.O. kendisine bağlı tpraş rafinerisinin yabancı tabiyetli Genel Müdürü Mister Harris İmzasıyla Petrol Ofisi Genel Müdürlüğüne borcunu ödemediği gerekçesiyle mal vermeyeceğine dair protesto çekmiştir. Bu aşâğılık oyunlardan birisi de şudur, izmit'te Petrol Ofis bayii Kurt Çimento Fabrikasına siyah mal veriyor. İpraş rafinerisinin yabancı ve işbirlikçi Genel Müdürü Harris ötedenberi süregelen alışkanlığı ile Petrol Ofis Genel Müdürüne 15.7.1970 gün 2772/6916 sayılı protesto çekerek «Senin bayınl benim müşteriye mal satıyor. Bu durumda ilişkilerimizi keseceğiz» demek küstahlığında . bulunuyor.

Oyunun bir bölümü bu şekilde tezgâhlanıp T.P.A.O. pazarlamaya itilirken resmî kayıtlar üzerinde yaptığımız incelemede birinci protestoda yer ajan lalaların asılsız oMuğu, 1970 yılının ilk altı ayında İpraş rafinerisinde 200 milyon liralık mal çeken Petrol Ofisin, bu paranın 120 milyonunu nakit, 80 milyonunu da mahsuben ödediği ortaya çıkmıştır.

2nci protestonun da sadece bir küstahlık tan ibaret olduğu' irtadadır.

Nitekim İpraş bir ara Petrol Ofise mal vermeyide durdurmuştur. Fakat oynadıkları oyun

bir netice vermeyince bu kez, daha başka yollar denenmiştir.

Shell Ataş rafinerisi kapasitesini yükseltmeyeceğini ve kapasitesinin dondurulduğunu anlayınca derhal işbirlikçi T.P.A.O. yu bulmuş tpraş rafinerisinde ham petrol işleme ortaklığını elde etmiştir. Tekirdağ ve civarında ürettiği ham petrolü tpraş rafinerisinde işletmek için T.P.A.O. ile mukavele yapmıştır. Bu durumda Shell Batı Anadolu yöresinde istihlal ettiği ham petrolü Ataş rafinerisine taşımaktan kurtulup navlun parası ödemediği tpraş rafinerisinde üretme olanacağını elde etmişti. Haliyle navlun ücreti ödemediği için tpraş rafinerisinde ürettiği petrol de kendisine çok ucuza mal olacaktır. Aradaki bu farkı da tüketim sahasında pazarlamada kullanacaktır. Böyle bir durumda da Türkiye tüketiminin çoğunluğunu teşkil eden Ege ve Marmara ile Karadeniz bölgesinde Shell piyasaya tamamen hâkim olacak, İpraş'ın T.P.A.O. üretimini satmakla görevli Petrol Ofisi piyasadan tamamen çıkarılacaktır» işte oynanan oyun budur.

Bugün dünya petrol üretimi petrol tüketiminin çok üstündedir. Bu nedenle petrol stoklarımız ellerinde tutan büyük töröstlerin ülkemiz üzerinde oynadıkları oyunları, stoklarını tüketmek İçin topraklarımızı el altında tutup arama yapmama ve petrol bulunan kuyuların kasıtlı olarak kapatılması gibi alçakça tertipleri ve bu tertipleri hazırlayan yerli takunyalı işbirlikçilerini büyük halkımıza zaman zaman tanıtıp anlatacağız.

Netice olarak yabancı petrol şirketleri ötedenberi arzuladıkları Petrol Ofisini ortadan kaldırma emellerine Devlet parasıyla kurulan T.P.A.O. yu vasıta kılmak suretiyle ulaşmışlardır.

Türkiye Petrol Derneği olarak, ülkemizin ekonomisinde büyük yer kapsayan millî petrolümüzün yabancı şirketlere peşkeş çekilmesine, Devlet hazinesinde milyonlarca liralık vurgun ve soygunlara göz yummayacağız.

Bu alçakça tertipler durdurulmazsa, Devlet parasıyla kurulan T.P.A.O. millî hüviyetine kavuşturulup işbirlikçi yöneticileri cezalandırılmazsa örgüt olarak eyleme geçeceğiz.

Bu kapitüller oyunları lanetler sizi saygıyla selâmlarım.

tlhaml BİNİCİ
Türkiye Petrol Derneği
Genel Başkanı